ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ КЗ СОР «Сумський фаховий медичний коледж»
від 29.08.2025 № 307

ПОЛОЖЕННЯ
про організацію інклюзивного навчання у Комунальному закладі Сумської обласної ради «Сумський фаховий медичний коледж»

1. Загальні положення

1.1. Положення про організацію інклюзивного навчання (далі – Положення) у Комунальному закладі Сумської обласної ради «Сумський фаховий медичний коледж» (далі – Коледж) визначає організаційні засади інклюзивного навчання з метою реалізації права осіб з особливими освітніми потребами на здобуття якісної освіти з урахуванням їхніх потреб та можливостей.

1.2. Положення розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» та постанови Кабінету Міністрів України від 15 грудня 2021 р. №1321 «Про порядок організації інклюзивного навчання в закладах фахової передвищої освіти», Національної стратегії розвитку інклюзивного навчання на період до 2029 року та інших нормативних актів у сфері освіти.

1.3. Коледж надає освітні послуги здобувачам фахової передвищої освіти з особливими освітніми потребами на рівній основі з іншими здобувачами освіти, без дискримінації, незалежно від віку, громадянства, місця проживання, статі, кольору шкіри, соціального та майнового стану, національності, мови, походження, стану здоров'я, ставлення до релігії, а також від інших обставин, із застосуванням особистісно орієнтованих методів навчання та з урахуванням індивідуальних особливостей навчально пізнавальної діяльності всіх здобувачів освіти з особливими освітніми потребами, рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку здобувача освіти з особливими освітніми потребами (за наявності), виданого інклюзивно-ресурсним центром.

1.4. У цьому Положенні терміни вживаються в таких значеннях:

Інклюзія – процес, який полягає в позитивному ставленні до різноманітності здобувачів фахової передвищої освіти в освітньому середовищі, сприйнятті індивідуальних особливостей розвитку особистості не як проблеми, а як можливостей для розвитку, або процес реального залучення здобувачів фахової передвищої освіти з особливими освітніми потребами до освітнього процесу у Коледжі, або особлива система навчання, яка професійно підтримує індивідуальний підхід до здобувачів освіти усіх нозологій, відповідно до їх освітніх потреб.

Інклюзивне навчання — система освітніх послуг, гарантованих державою, що базується на принципах недискримінації, врахуванні багатоманітності людини, ефективного залучення та включення до освітнього

процесу всіх його учасників.

Інклюзивне освітнє середовище — сукупність умов, способів і засобів для спільного навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти з урахуванням їхніх потреб і можливостей.

Здобувач фахової передвищої освіти з особливими освітніми потребами — особа, яка здобуває освіту в закладах фахової передвищої освіти та потребує додаткової, постійної чи тимчасової підтримки в освітньому процесі.

Інклюзивна група – академічна група в Коледжі, де поряд з іншими здобувачами освіти навчаються особи з особливими потребами.

Супровід — система заходів, що мають забезпечити рівний доступ до навчання, тобто усунення або мінімізація проблем у навчанні для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами.

1.5 Формування умов для здобуття особою з особливими освітніми потребами якісної освіти в Коледжі спрямоване на:

- поширення доступу до якісної фахової передвищоїосвіти з використанням сучасних інформаційних технологій;
- реалізацію індивідуального підходу до процесу навчання відповідно до особливостей і можливостей кожного такого студента;
- розширення ресурсних можливостей Коледжу для підвищення якості навчання здобувачів освіти з особливими освітніми потребами;
- формування у студентів коледжу позитивного ставлення до осіб з особливими освітніми потребами.

1.6. Засновник закладу освіти зобов'язаний забезпечити відповідно до законодавства створення в закладі освіти безперешкодного середовища для учасників освітнього процесу, зокрема для осіб з особливими освітніми потребами.

Засновник закладу освіти або уповноважена ним особа забезпечує створення в закладі освіти інклюзивного освітнього середовища.

2.Організація освітнього процесу для осіб з особливими освітніми потребами

2.1. Прийом на навчання для здобуття фахової передвищої освіти здійснюється на конкурсній основі на підставі Правил прийому Коледжу, розроблених відповідно до Умов прийому на навчання до закладів фахової передвищої освіти у відповідному році, затверджених МОН України.

2.2. Директор коледжу на підставі письмового звернення здобувача освіти з особливими освітніми потребами або одного з батьків (інших законних представників) та індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини (за наявності) створює інклюзивну групу, забезпечує створення необхідної матеріально-технічної та навчально-методичної бази.

2.3. Створення інклюзивної групи в Коледжі та припинення її діяльності здійснюється відповідно до наказу директора Коледжу.

2.4. Гранична чисельність осіб з особливими освітніми потребами в певній інклюзивній групі встановлюється керівником Коледжу з урахуванням вимог до формування академічних груп у закладах фахової передвищої освіти, затверджених МОН України, виходячи з індивідуальних особливостей здобуття

освіти такими особами, освітньо-професійної програми, пристосованості аудиторій тощо, але не може перевищувати 50 відсотків загальної чисельності осіб з особливими освітніми потребами в такій академічній групі.

2.5. Здобуття повної загальної середньої освіти особами з особливими освітніми потребами, які зараховані до Коледжу на основі базової середньої освіти, здійснюється відповідно до Порядку організації інклюзивного навчання в закладах загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15 вересня 2021 р. № 957. Для осіб з особливими освітніми потребами може передбачатися індивідуальна освітня траєкторія шляхом розроблення та реалізації закладом освіти індивідуального навчального плану.

2.6. Індивідуальний навчальний план здобувачів розробляється відповідно до Положення про індивідуальний навчальний план. При цьому, обов'язковим є урахування рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку здобувачів (за наявності).

2.7. З метою створення належних умов для навчання осіб з особливими освітніми потребами Коледж здійснює розумне пристосування будівель, споруд та приміщень; враховує розташування освітлення, меблів і обладнання відповідно до санітарних вимог; обладнує ресурсні кімнати: приміщення для надання консультацій психологом, відпочинку, особистої гігієни, медичного обслуговування; зали для занять з фізкультури.

3. Здобувач фахової передвищої освіти з особливими освітніми потребами має право на:

- повагу до людської гідності, захист під час освітнього процесу від приниження честі та гідності, будь-яких форм дискримінації за ознакою наявності особливих освітніх потреб, стану здоров'я чи інвалідності або будь- якою іншою ознакою;
- отримання якісних освітніх послуг, які враховують особливі освітні потреби та забезпечують максимально можливу індивідуалізацію освітнього процесу;
- формування та реалізацію індивідуальної освітньої траєкторії (за наявності) та індивідуального навчального плану (за потреби);
- участь у формуванні індивідуального навчального плану (за потреби), вибір освітніх компонентів у межах, передбачених відповідною освітньо-професійною програмою та навчальним планом, в обсязі, що становить не менше 10 відсотків загальної кількості кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи, передбачених для освітньо-професійної програми фахової передвищої освіти;
- справедливе та об'єктивне оцінювання результатів навчання, яке передбачає забезпечення розумного пристосування під час оцінювання, у тому числі збільшення часу на оцінювання, використання доступних форматів;

- безоплатне забезпечення інформацією для навчання в доступних форматах із використанням технологій, що враховують обмеження життєдіяльності, зумовлені станом здоров'я;
- забезпечення доступності територій, будівель, споруд і приміщень гуртожитків для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення на строк здобуття освіти в порядку, встановленому законодавством;
- спеціальний навчальний супровід і вільний доступ до інфраструктури Коледжу;
- створення умов для залучення до всіх заходів Коледжу, участь у заходах з освітньої, дослідницької, спортивної, мистецької, громадської діяльності, що здійснюються в Україні та за кордоном, в установленому законодавством порядку із забезпеченням розумного пристосування та з урахуванням особливих освітніх потреб;
- забезпечення розумного пристосування (у разі потреби);
- забезпечення інших необхідних умов для навчання.

4.Основні напрями роботи

4.1. Основними напрямами роботи в частині організації навчання осіб з особливими освітніми потребами в Коледжі є :

- надання інформації про Коледж та умови навчання;
- забезпечення вільного доступу осіб з особливими освітніми потребами до інфраструктури Коледжу;
- забезпечення додатково постійної чи тимчасової спеціальної психологічної підтримки в освітньому процесі осіб з особливими освітніми потребами з урахуванням обмеження життєдіяльності, зумовлених станом здоров'я;
- розроблення індивідуальних навчальних планів та аналіз їх виконання;
- застосування дистанційного навчання;
- використання освітнього контенту для розширення інформаційного, навчального простору та надання здобувачам освіти додаткових методичних матеріалів;
- підвищення кваліфікації педагогічних працівників з метою навчання осіб з особливими освітніми потребами;
- моніторинг якості навчання осіб з особливими освітніми потребами;
- формування комплексного супроводу навчання осіб з особливими освітніми потребами.

4.2. *Комплексний супровід навчання осіб з особливими освітніми потребами* – це система заходів, які мають забезпечити рівний доступ до навчання та мінімізувати проблеми у навчанні здобувачів освіти з особливими освітніми потребами.

4.3. Супровід здобувачів освіти здійснюється за такими напрямами: технічний, педагогічний, психологічний, фізкультурно-спортивний, соціальний,

професійна адаптація. Усі перелічені складові системи супроводу вступають у дію поступово і можуть діяти одночасно, доповнюючи одна одну.

Технічний супровід - полягає у забезпеченні здобувачів освіти адаптивними технічними засобами та спеціальними технологіями навчання. Технічний супровід має компенсувати функціональні обмеження здобувачів освіти і забезпечувати їм доступ до якісної освіти.

Педагогічний супровід полягає у оптимізації викладання навчального матеріалу здобувачів освіти у максимально сприйнятливій для них формі, впровадження сучасних педагогічних технологій навчання, забезпечення навчально-методичними матеріалами. На всіх етапах педагогічного супроводу передбачається індивідуальний супровід здобувачів освіти з метою допомоги у розв'язанні індивідуальних проблем опанування освітніх компонентів.

Психологічний супровід полягає у з'ясуванні психологічних особливостей здобувачів освіти, зміцненні та збереженні їхнього психологічного здоров'я, надання їм необхідної допомоги з адаптації до інтегрованого освітнього середовища, сприянні особистісному розвитку, та передбачає:

– надання психологічної допомоги здобувачам освіти під час їх адаптації до умов провадження освітнього процесу;

– підвищення психологічної культури всіх учасників освітнього процесу, включаючи здобувачів освіти, педагогічних працівників, представників адміністрації та допоміжного персоналу;

– соціально-психологічну діагностику, моніторинг особистісного розвитку і соціальної ситуації розвитку здобувачів освіти, прогнозування змін освітньої ситуації та визначення її основних тенденцій.

Соціальний супровід полягає у заходах, спрямованих на забезпечення соціалізації здобувачів освіти, зокрема їх соціально-побутової, соціально-культурної та соціально-трудової адаптації. Основною функцією цього блоку є подолання соціальної ізоляції здобувачів освіти, сприяння збереженню і підвищенню їх соціального статусу, залучення їх до всіх сфер суспільного життя. Соціальний супровід передбачає: інформаційно-просвітницьку діяльність, спрямовану на формування толерантного ставлення до здобувачів у освітньому просторі закладу; консультативно-методичну допомогу всім учасникам освітнього процесу.

Фізкультурно-спортивний супровід полягає у заохоченні здобувачів освіти до активних занять фізичною культурою та окремими видами спорту, участі у змаганнях різного рівня, має на меті зміцнення мотивації до здорового способу життя та передбачає поліпшення психофізичного стану здобувачів і підвищення їх інтелектуальної працездатності.

Професійна адаптація полягає у забезпеченні здобувачів освіти додатковими можливостями в межах фахової підготовки через їхнє залучення до:

- навчально-дослідної роботи, конференцій;
- організації навчальної, виробничої, переддипломної практики відповідно до висновків/рекомендацій медичної експертизи;
- профорієнтаційних заходів з роботодавцями на рівних умовах з іншими здобувачами залучення.

4.4. Комплексний супровід здобувачів освіти розпочинається з моменту звернення особи з особливими освітніми потребами до Коледжу й охоплює процес підготовки до вступу та навчання в Коледжі, передбачає підтримку зв'язків із випускниками.

4.5. Забезпечення супроводу навчання здобувачів освіти з особливими освітніми потребами дозволяє їм діяти на рівних із іншими здобувачами освіти і не є перевагою стосовно інших здобувачів освіти.

5. Прикінцеві положення

5.1. Положення затверджується Педагогічною радою й набирає чинності з дати введення його в дію наказом по Коледжу.

5.2. Зміни та доповнення до цього Положення розглядаються й затверджуються Педагогічною радою Коледжу.

Укладач:

заступник директора
з виховної роботи — Наталія ЄРМОЛЕНКО

ПОГОДЖЕНО
Протокол засідання
Педагогічної ради коледжу
Від 28.08.2025 № 1